

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Pr. 38
CEB

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-1296 din 25.02. 2020
La nr. 38 din 10.02.2020

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru completarea art. 10 alin. (2) al Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019.

Anexă: potrivit textului – 2 (două) file.

Director

R. Flocea

Ruslan FLOCEA

Ex.: Creciun Ilie
Tel.: 022 257 308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>717</u>
" <u>df</u> "	<u>od</u> <u>2020</u>
Oră	_____

1954

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
1954

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6345 din 25.02.2020

la proiectul de lege pentru completarea art.10 alin.(2) al Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr.172 din 19 februarie 2019

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autori nemijlociți sunt Deputații în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„Proiectul de lege ce vine să completeze prevederile Legii bugetului de stat pentru anul 2020 are drept scop lichidarea discrepanțelor salariale ale aleșilor poporului în raport cu alți angajați din domeniul public, precum cei din sfera socială, învățământ, sănătate, agricultură etc. și asigurarea unei vieți mai bune pentru cetățeni”*.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr.172/2019. Drept urmare, legea va fi completată cu o normă care prevede valoarea de referință distinct pentru deputați, în scopul calculării salariilor acestora conform Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. În acest context, se propune ca valoare de referință pentru deputați să fie diminuată de la 1300 de lei la 1000 de lei.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Potrivit datelor din nota informativă *„Prevederile prezentului proiect au un impact pozitiv asupra economiei țării”*. Concluzia respectivă rezultă din faptul că reducerea valorii de referință pentru deputați va conduce către diminuarea anumitor cheltuieli din bugetul de stat.

În general, legiuitorul dispune de o mare libertate în conducerea unei politici economice și sociale. Cunoscând direct societatea și necesitățile acesteia, legiuitorul se află într-o poziție adecvată de a stabili utilitatea publică a proiectului, și anume, reducerea valorii de referință pentru deputați cu scopul de a elimina discrepanțele salariale ale deputaților în raport cu alți angajați din domeniul public.

În același timp, este necesar ca asemenea acțiuni să fie rezonabile și temeinic justificate. Salariul, pe lângă alte funcții pe care le îndeplinește, reprezintă o garanție a responsabilității, independenței și

integrității. Odată stabilită o valoare a salariului unui angajat din sectorul bugetar (*indiferent de funcția pe care o îndeplinește*), doar anumite împrejurări neordinare și suficient argumentate pot determina scăderea acestuia.

În concluzie, pentru a nu crea un precedent vicios, se consemnează necesitatea analizei detaliate a oricărei împrejurări ce determină scăderea salariilor personalului din sectorul bugetar.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, redând în acest sens principalele prevederi, elementele noi.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

În nota informativă este specificat faptul că „*Implementarea prevederilor legale nu necesită cheltuieli financiare de la bugetul de stat, dimpotrivă, operarea modificărilor în Legea bugetului de stat pentru anul 2020 este una oportună, iar mijloacele financiare pot fi redirecționate către alte fonduri”.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale

și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prin proiect nu se reglementează în mod direct activitatea entităților publice și nici a agenților publici.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019. Drept urmare, legea va fi completată cu o normă care prevede valoarea de referință distinct pentru deputați, în scopul calculării salariilor acestora conform Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. În acest context, se propune ca valoare de referință pentru deputați să fie diminuată de la 1300 de lei la 1000 de lei.

În pofida fada faptului că proiectul nu conține factori de risc și riscuri de corupție, se consemnează necesitatea analizei detaliate a oricărei împrejurări ce determină scăderea salariilor personalului din sectorul bugetar pentru a nu crea un precedent vicios și pentru a asigura un echilibru just între interesul public și interesul privat legitim.

25.02.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal